

SUSIRAJA 3

JÄLJITETTY

Elina Rouhiainen

TAMMI

SUSIRAJA 3

JÄLJITETTY

Elina Rouhiainen

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI • HELSINKI

Tämän teoksen kirjoittamiseen on saatu tukea
Valtion kirjallisuustoimikunnalta, Kirjastoapurahalautakunnalta
ja WSOY:n kirjallisuussäätiöltä.

Kannen suunnittelu: Laura Lyytinen
Sarja-asun suunnittelu: Eevaliina Rusanen
Raapaisujälki etupaperissa © Shutterstock

Copyright © 2014 Elina Rouhiainen

Painettu EU:ssa

ISBN 978-951-31-7786-7

Siskolleni Hantulle

PROLOGI

Minä olen Raisa Oja. Olen kahdeksantoistavuotias. Vuosi sitten muutin Helsingistä Hukkavaaraan. Äitini oli juuri kuollut auto-onnettomuudessa ja olin vasta sen myötä saanut tietää, että minulla oli eno Kainuussa. Äitini menneisyys oli kuitenkin salaisuuksista vähäisin. Minulle selvisi, ettei Hukkavaara ollut vain tavallinen unelias hiihtokeskuskylä, jollaiseksi kaikki sitä luulivat. Hukkavaaraa hallitsivat ihmissudet. Ihmissudet olivat totta, ja minä asuin heidän kanssaan.

Myös Mikael Sarri oli totta, vaikka ensimmäisestä kohtaamisestamme lähtien minun oli ollut vaikea uskoa sitä. Kun hänen syvänsiniset silmänsä olivat löytäneet minut, ne eivät päästäneet enää irti.

Mikael oli laumanjohtajan poika. Laumanjohtajan, jolla oli valta päättää niin poikansa kuin kaikkien muidenkin hukkavaaralaisten elämästä. Mikael kääntyi isäänsä ja koko laumaa vastaan voidakseen olla minun kanssani. Mutta sekkään ei riittänyt. Jouduin lähtemään kylästä ilman Mikaelia.

Viime kesänä Mikael kuitenkin ilmestyi ovelleeni. Mikaelin isä Daniel oli kadonnut, ja Martti, Danielin entinen oikea käsi, oli ottanut vallan. Mikael oli hengenvaarassa. Ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin palata Hukkavaaraan, etsiä Daniel ja syöstä Martti vallasta, hinnalla millä hyvänsä.

Kaikki ei mennyt suunnitelmien mukaan. Mikael päätyi kuin vahingossa laumanjohtajaksi juuri kun kauan sitten Hukkavaarasta irtautunut ja Venäjän puolelle muuttanut Lupinin lauma oli päättänyt palata osaksi Hukkavaaraa. Moni asia saattoi mennä pahasti pieleen, ja kaikki odottivat herkeämättä, mitä Mikael tekisi.

Lopettaisin tässä kohtaa, elleivät seuraavat tapahtumat olisi tarinan kannalta niin tärkeitä. Minun oli tehtävä valinta taiteilijankutsumukseni ja rakkauden välillä. Viilenevänä loppukesän iltana minä kerroin Mikaelille, etten voisi koskaan olla hänen kanssaan. Se tuntui sillä hetkellä oikealta ratkaisulta. Tajusin liian myöhään, millaisen virheen olin tehnyt. Mikael oli nimittäin lähtenyt jo aamuyöhön mennessä.

Suomen ainoa ihmissusilauma on nyt siis ilman johtajaa. Minä asun kaupungissa, jossa on, ihmisten lisäksi, ainakin ihmissusia ja vampyyreja. Minä en ole ihmissusi enkä vampyyri, mutten ole tavallinen ihminenkään. Hukkavaarassa aloin nimittäin saada omituisia oireita, jotka lopulta toivat yhteen johtopäätökseen: minun on saatava selville, mikä minä olen ja opittava hallitsemaan kykyäni, tai muuten voin olla vaaraksi sekä itselleni että muille. Ystäväni Konstantin Voronov on lähtenyt maailmalle etsimään vastauksia puolestani. Kaiken lisäksi Daniel Sarri paljasti minulle, palkinnoksi

Hukkavaaran lauman pelastamisesta, että jossain päin tätä maata asuu kaksoisveljeni, jota en ole koskaan tavannut. Hän on pulassa. Minun kuuluisi etsiä hänet ja auttaa häntä. En ole vielä tehnyt sitä. Olen lähinnä maannut sängyssä kattoon tuijottaen ja odottanut kämpmistäni, joka ei koskaan tule. On syyskuu, ja kolmatta kertaa kolmen vuoden sisällä olen aloittamassa uuden koulun.

Jälleen kerran olen aivan yksin.

ENSIMMÄINEN LUKU

Aurinko paistoi korkealta. Siristelin silmiäni. Lumihanki levittäytyi molemmilla puolillani ja katosi sitten näkyvistä. Sumun seasta erottui toinen luminen laki, joka ei aivan yltänyt samalle korkeudelle. Missään ei ollut puita.

Olin vuoren huipulla.

”Eikö olekin rauhallista?”

Käänsin päätäni. Mikael seiso vieressäni lumilautaansa nojaillen. Hän katseli edessä avautuvaa maisemaa, mutta minä olin jo ehtinyt unohtaa, miltä se näytti. Saatoin katsoa pelkästään häntä.

Hänellä oli yllään lautailukampeet: valkoharmaaruudullinen takki ja ruskeat housut, jotka roikkuivat rennosti hänen lanteiltaan. Näky sai minut heti ajattelemaan kaikenlaisia levottomia ajatuksia, vaikkei esillä ollut senttiäkään ihoa.

Juuri niin toivoton minä olin nykyisin.

Hänen kasvonsa olivat ruskettuneet, ja kun hän nosti lasit otsalleen, näin, että ne olivat jättäneet rajat. Sekään ei

onnistunut pitämään huomiotani pitkään, sillä samassa kun näin hänen silmänsä, en voinut kuin tuijottaa niiden syvyyteen. Tiesin, että olisin voinut tuijottaa ikuisuuden, eikä sekään olisi ollut tarpeeksi.

Hän näytti upealta. Nuorelta, terveeltä, huolettomalta. Olisin antanut mitä tahansa, jotta olisin voinut koskea häntä, pujottaa käteni hänen housujensa takataskuihin ja painautua kiinni häneen. Sen sijaan seisoin jähmettyneenä paikallani ja annoin syyllisyyden syövyttää sydäntäni.

Sanoin sen, mitä olin halunnut sanoa hänelle aina siitä lähtien, kun olin kuullut hänen lähteneen. ”Olen pahoillani.”

Mikael pudisti päätään. ”Et tehnyt mitään väärää. Sinun pitää elää omaa elämääsi. Tajuan sen kyllä.”

”Tällä hetkellä näyttää vahvasti siltä, että oman elämän eläminen oli todella huono valinta. Olen siinä nimittäin aika pirun surkea.”

Mikaelin toinen suupieli kohosi, ja jälleen kerran se tuntui siltä kuin olisin saanut hyvin arvokkaan lahjan. ”Olen varma, ettei tilanne ole niin paha kuin luulet.”

Kallistin päätäni. Yritin muistaa, millaista elämäni oli nykyisin, mutta hänen läheisyydessään se oli kovin vaikeaa. ”Sinulla näyttää menevän hyvin”, sanoin.

”Niin minulla meneekin. Minun pitäisi varmaan kiittää sinua. Ensimmäistä kertaa elämässäni olen alkanut tajuta, mitä haluan ja mitä en halua.” Viimeisten sanojen kohdalla hän vilkaisi minua.

Hengitin hitaasti sisään ja ulos. Tiesin, että kaikki oli väliltämme ohi. Oli liian myöhäistä. Mutta osa minusta ei

voinut olla ajattelematta, mitä olisin tehnyt toisin, jos olisin voinut palata ajassa taaksepäin. Mikaelin silmissä tulisin aina olemaan tyttö, jolle ei riittänyt mikään. Hän ei tulisi näkemään parempaa versiota minusta.

Jos sellaista edes tulisi.

”Mukava kuulla”, sain sanottua. ”Kaikesta tästä seurasi siis ehkä jotain hyvää.”

”Uskon niin. Siksi sinunkaan ei kannata murehtia turhaan. Kaikki on kunnossa. Ja lopulta kaikki tulee olemaan vielä paremmin kuin osaat kuvitella.”

”Missä sinä tarkalleen ottaen olet?” kysyin.

Mikael loi minuun huvittuneen katseen. ”Täällä.”

Katselin ympärilleni. ”En ymmärrä.”

”Täällä sinun kanssasi.”

Heräsin.

Tuttu särky tuli heti perässä. Mikaelin ääni soi edelleen kaikuna päässäni. Hän oli ollut unessani niin todellinen. Muistin tarkalleen jokaisen eleen ja ilmeen, ja se sai minut ikävöimään häntä niin paljon, että minun oli pakko kääntyä vatsalleni ja haudata kasvoni tyynyyn. Sekään ei saanut Mikaelia katoamaan.

Vasta sitten muistin, mikä päivä tänään oli.

Kierähdin nopeasti ympäri ja avasin silmäni. Nousin risti-istuntaan. Olin odottanut tätä päivää kuin kuuta nousevaa. Kaikesta huolimatta hymy kohosi huulilleni. Heitin peiton syrjään ja hyppäsin jaloilleni.

***

Kun kävelee Viidettä linjaa alas, kääntyy vasemmalle Hämeentielle ja jatkaa vähän matkaa eteenpäin, vastaan tulee melko mitäänsanomattoman näköinen punatiilirakennus. Se näyttää hieman tehtaalta, mikä voi olla hieman harhaanjohdavaa, mutta johtuu vain siitä, että rakennus todella oli tehdas vielä pari vuosikymmentä sitten.

Olin koko ikäni tiennyt, missä Kuvataideakatemia sijaitsi. Kun se oli muutamia vuosia sitten muuttanut lähes naapuririini, olin ottanut sen merkinä kohtalolta. Kohtalon oikusta olin myös onnistunut pääsemään kouluun sisään kolmanelta varasijalta, vaikka en ollut edes vielä ylioppilas.

Holvikaaresta pääsi mukulakivetylle sisäpihalle, josta erottui pääovi. Sitä koristi suuri oranssi puu: Kuvataideakatemian logo. Kun tartuin ovenkahvaan, sydämeni pamppaili innosta. Olin koko ikäni pelännyt kouluja, mutta tämä ei ollutkaan mikä tahansa koulu. Tämä oli unelmani, joka kävi nyt toteen.

Astuin sisään.

Tuulikaapin ikkunat oli teipattu täyteen erilaisia tapahtumia mainostavia julisteita. Pysähdyin aulassa. Olin osallistunut edellisellä viikolla uusien opiskelijoiden talokierrokselle, joten tiesin, minne mennä, mutta käytin hetken ympäristöni ihailmiseen. Aula oli pelkistetty mutta kodikas: sinne tulvi valoa lukuisista pienistä vanhan ajan ikkunaruduista. Vasemmalla oli pingispöytä sekä rykelmä penkkejä, joilla istuskeli opiskelijoita take-away-kahvikuppeineen. Ylhäällä näkyi toisen kerroksen opiskelijaravintola, joka tarjosi ainoastaan kasvisruokaa. Hymyilin. Kaikki merkit osoittivat, että tämä oli minun paikkani. Vedin keuhkot täyteen taiteen tuoksua

ja suuntasin pää pystyssä kohti elämäni ensimmäistä yliopistotason oppituntia.

Sää oli ollut viilenemään päin jo kolme viikkoa, ja olin päätynyt pukemaan ylleni samettihameen, paksut sukka-housut sekä pooloneuleen. Niinkin yksinkertaiseksi kokonaisuudeksi sen valitseminen oli vienyt paljon aikaa – tiesin olevani kaikkein nuorin ja halusin tehdä asian niin vähän ilmeiseksi kuin oli mahdollista.

Kun menin sisään huoneeseen, suurten valkoisten pöytien ääressä istui jo muutama muu opiskelija. Viettäisimme syyslukukauden enimmäkseen tässä huoneessa, jonka jälkeen saisimme kukin oman työtilamme. Nyökkäsin tytölle, jonka muistin nähneeni edellisen viikon orientaatiotilaisuuksissa, mutta olin liian hermostunut puhuakseni hänelle. Valitsin paikan jostain keskivaiheilta ja istuin alas. Aloin hitaasti kaivaa tarvikkeitani esiin. Samalla tarkkailin opiskelijatovereitani. Neljä naista, kaksi miestä. Kaikki näyttivät minua vanhemmilta, mutteivät välttämättä kovin montaa vuotta enempää. Pukeutumistyyli vaihteli hippivaatteista hyvinkin asialliseen toimistopukeutumiseen. Kukaan ei voinut väittää, että kaikki taiteilijat olivat samanlaisia.

Minuutilleen viisitoista yli kymmenen opettaja tuli sisään. Naisen hiukset olivat lyhyet ja kiharat, silmälasien sangat mustat ja paksut. Arvioin hänen iäkseen päälle viisikymmentä. Hän liikkui ripeästi; hän vaikutti hanakalta menemään asiaan.

”Minä olen Sirpa Kojo, yksi tämän taideyliopiston vakituisista opettajista. Ne teistä, jotka valitsevat kevätlukukauden puolella pääaineekseen maalaustaiteen, tulevat olemaan

minun kanssani enemmänkin tekemisissä. Tänään me kuitenkin piirrämme.” Hän nosti pöydällä olevan paperiarkin ja näytti sitä meille kaikille. ”Tehtävä on hyvin yksinkertainen: jokainen teistä ottaa kaksi paperiarkkia. Toiselle niistä te piirrätte. Toiselle voitte puolestaan tehdä mitä ikinä haluatte: rypistää, repiä, taitella. Siitä tulee teidän mallinne.” Hän laski paperin alas. ”Teillä on tunti aikaa, sen jälkeen käymme työt läpi. Käykäähän hommiin.”

Vilkuilimme toisiamme. En siis ollut ainoa, joka ei ollut odottanut salama-aloitusta. Lopulta nousin muiden mukana ylös ja otin itselleni kaksi A4-kokoista paperia. Palasin paikalleni. Tiesin, ettei taiteen opiskelussa ollut kyse arvosanoista tai opettajien miellyttämisestä, mutta halusin silti suoriutua ensimmäisestä työstä hyvin. Pyörittelin toista paperia pöydällä sormieni välissä kunnes rutistin sen palloksi. Yritin tehdä siitä niin symmetrisen ja tiiviin kuin mahdollista, ja olin varsin tyytyväinen lopputulokseen. Asetin sen pöydälle eteeni ja otin piirustuslehtiön syliini. Nojasin taaksepäin.

Kolme varttia myöhemmin laskin kynän alas. Tunsin tutun innon vatsanpohjassani. Se oli aina ollut merkki onnistumisesta, enkä tälläkään kertaa epäillyt sen paikkansa-pitävyyttä. En ollut luultavasti koskaan piirtänyt yhtä yksityiskohtaisen tarkkaa kuvaa, ja olin mielestäni tavoittanut paperipallosta erottuvat hienovaraiset valon ja varjon vaihtelut yllättävän onnistuneesti. Olin ollut niin täysin keskittynyt työhön, etten ollut ehtinyt vilkaista kelloa kertaakaan.

Pidättelin hymyä. Rakastin tunnetta, joka minut valtasi aina kun tein taidetta. Vain silloin kaikki oli selkeää ja

kevyttä. Ajatus siitä, että saisin tehdä tätä täysipäiväisesti ainakin siihen asti, kunnes valmistuisin, tuntui melkein liian hyvältä ollakseen totta.

Yhtä lukuun ottamatta kaikki muut näyttivät jo lopettaneen työskentelyn, mutta Sirpa Kojo odotti kärsivällisesti käsivarret rinnalle ristittyinä, kunnes kello oli jälleen viisitoista yli. ”No niin. Laittakaapas työt tulemaan tänne eteen.”

Odotin, että takanani istuvat saivat kerättyä työnsä yhteen pinoon, ja ojensin ne omani kanssa eteenpäin. Sirpa napsautti dokumenttikameran päälle, ja pian suurelle valkokankaalle ilmestyi ensimmäinen työ. Kurtistin kulmiani ennen kuin tajusin, että kulmien kurtistelu jonkun toisen työlle saattoi olla hieman epäkohteliasta. Vilkuilin ympärilläni, mutta kukaan ei ollut huomannut. Kankaalle suurennettu kuva oli melkoisen kaoottinen. Piirtäjä oli käyttänyt hiiltä hyvin voimakkaasti, enkä ollut oikeastaan yhtään varma, mitä mallina olleelle paperille oli tehty. Veikkaukseni oli, että se oli ensin pureskeltu ja sitten syljetty pöydälle.

”Mitä mieltä olette tästä?”

Hiljaisuus. Meni ehkä kymmenen sekuntia, ennen kuin parrakas mies oikealla puolellani uskalsi avata keskustelun. ”Tuossa on jotain melkein makaaberia. Paperista on ikään kuin tullut hetkeksi jotain elävää, ja sitten se on kuollut. Melkein kuin katsoisi ruumista.”

Katsoin kuvaa tarkemmin, ja minun oli tunnustettava, että puhuja oli oikeassa. Kuvassa oli jotain häiritsevää juuri siksi, että sitä katsoessaan tuntui siltä kuin olisi katsonut jotain, mitä ei olisi saanut katsoa.

”Tuo on hyvä huomio. Katsokaa, miten jollain niinkin pelkistetyllä kuin hiilellä on saatu aikaan jotain näin aisti-voimaista. Tässä työssä visuaalisuus tuntuu loikkaavan muiden aistien puolelle, vaikka puhumme tosiaan hyvin raa’asta tekniikasta.”

Parilla muulla opiskelijalla oli asiaan vielä lisättävää, ja heidänkin näkemyksensä saivat opettajalta kiitosta. Keskustelu eteni pian seuraavaan teokseen, ja sitten taas seuraavaan. Olin hieman yllättynyt, miten nopeasti kaikki tuntuivat saavan muiden töistä kiinni. Minun oli vaikea päättää, pidinkö töistä vai en, saati että olisin osannut analysoida niitä ääneen. Pian jäljellä oli enää kaksi työtä, joista toinen oli omani.

Piirrokseni lävähti seinälle. Sirpa katsoi ensin alkupe-
räistä kuvaa, sitten suurennettua. Hän kallisti päätään. ”Jaa-
has. Nyt sitten menemmekin jo hyvin eri suuntaan. Mitä
sanottavaa tästä olisi?”

”Minusta se on vähän vanhanaikainen”, joku sanoi.

En katsonut, kuka puhuja oli. En uskaltanut. Pulssini kiihdytti tahtiaan tasaisesti, ja äkkiä minulle tuli tarve tuijottaa pöytää.

”Onhan siinä vähän turhaa näpertelyä.”

Sirpa kallisti päätään. ”Niin, sanoisin, että tässä on lähdetty
liikkeelle ihan puhtaasti tekniikkaharjoituksesta. Se voisi tie-
tenkin olla ironiaa, mutta minusta ei vaikuta, että siitä olisi
kysymys. Tässä on tiettyä vakavuutta, liiallista yrittämistä.”

Istuin aivan hiirenhiljaa liikkumatta, jottei kukaan vain
keksisi katsoa minuun päin. Yksikin kääntyvä pää, ja minä
kuolisin.

Ja tietenkin se oli Sirpan pää, joka kääntyi. ”Sinä olet istunut koko tunnin kovin hiljaa. Sano jotain tästä työstä.”

”Se on minun työni”, sain sanotuksi.

”Sitä suuremmalla syyllä.”

Nielaisin. ”Ajattelin vain sitä, miten voin päästä mahdollisimman lähelle mallia”, sanoin. ”Mahdollisimman lähelle todellisuutta.”

”Koska se, mitä näet, on totta?”

”Niin.” En edes tiennyt, miksi sanoin sen. Aivan kuin olisin halunnut viedä nöyryytykseni omakätisesti loppuun asti.

”Mielenkiintoista. Katsotaan, muuttuuko mielesi seuraavien kuukausien aikana”, Sirpa sanoi.

Ja hän käänsi minulle selkänsä samalla kun siirtyi seuraavan työn pariin.

***

En itkisi. En ainakaan ennen kuin olisin ehtinyt talosta ulos.

Se oli ainoa ajatus, joka mahtui päähäni, kun tunti viimein loppui. Hymyilin kireästi tytölle, joka oli tullut pyytämään minua kanssaan lounaalle. En antanut hänen lopettaa lausettaan. Pahoittelin kiireitäni ja puristin olkalaukkuni hihnoja niin, että niistä jäisi mitä luultavimmin mustelma olkapäähäni. Kun hän sanoi meidän voivan palata asiaan huomenna, nyökkäilin liian nopeasti. Omien askelteneni kopina saattoi minut ulos rakennuksesta.

Kun viimein olin ehtinyt riittävän kauas ja olin valmis itkemään, itku ei tullutkaan. Sen sijaan kaikki tunteeni puristuivat yhdeksi lyijykuulaksi, joka veti minut kasaan ja sai

askeleeni laahaamaan. En ollut todellakaan kuvitellut ensimmäistä opiskelupäivääni sellaiseksi.

Miksi? Koska olin luullut, että asiat olisivat vihdoin toisin. Olin ihan oikeasti kuvitellut, että olisin Kuvataideakatemiassa kuin kotonani: rento ja itsevarma, vihdoinkin sinut itseni kanssa. Olin koko ikäni ollut vakuuttunut, että se oli oikea paikka minulle. Kunhan vain pääsisin sisään, pahin olisi ohi ja elämä rullaisi omalla painollaan. En ollut koskaan ajatellut sen pidemmälle. Mieleeni ei ollut juolahtanut, ettei sisään pääseminen tarkoittanut sitä että pärjäisin koulussa. Että minusta olisi ammattitaiteilijaksi tai ylipäätään yhtään mihinkään.

Tiesin, että oloni helpottuisi heti, kun vain saisin puhuttua jonkun kanssa. Kaivoin puhelimeni esiin. Kuuntelin tuuttausta, kunnes puhelu ohjautui vastaajaan. ”Niko, minä tässä. Tiedän, että olet varmaan Tanelin luona, mutta minun pitää saada puhua jonkun kanssa. Tule Rytmiin heti kun kuulet tämän, jooko? Odotan siellä.”

Työnsin käteni taskuun ja aloin kävellä kohti kantapaikkaamme.

Rytmissä oli vielä siihen aikaan lähinnä McBookiensa kanssa viihtyviä kolmikymppisiä miehiä, jotka näyttivät siltä kuin olisivat viettämässä etätyöpäivää mainostoimistosta. Kävelin tiskille ja tilasin kahvin. Ennen kuin baarimikko ehti kaataa sen kuppiin, vaihdoin tilauksen olueen. Hän pyysi saada nähdä paperini, ja tein työtä käskettyä. Kun sain tuoppini, suuntasin kohti nurkkapöytää odottamaan Nikon tuloa.

Olin saanut aikaisemminkin kritiikkiä. Jokaista työtäni ei oltu ylistetty, vaikka jälkikäteen ajatellen olinkin saanut

huomattavan määrän suitsutusta kaikilta aikaisemmilta opettajiltani. Yritin muistuttaa itseäni siitä, että kritiikki oli osa taiteilijuutta ja ainoa tapa tulla paremmaksi. Jokainen sai joskus negatiivista palautetta. Tärkeintä oli, miten siitä osasi ottaa opikseen.

Olin epäonnistumassa surkeasti.

Oli selvää, että olin saanut huonon startin. Tiesin, että minun olisi pitänyt olla kiitollinen siitä että minulla olisi vielä monta vuotta aikaa todistaa kykyni. Odotin taistelutahtoa, kiukkua, jotain merkkiä siitä, että tiesin olevani paljon lahjakkaampi kuin mitä tämänpäiväinen oli antanut ymmärtää. Mutta sitä ei tullut.

Vakuutin itselleni, ettei minua oltu murrettu. Ei vielä. Minun täytyi vain uskoa, etten ollut sen huonompi kuin kukaan muukaan.

Miksi sitten olit ainoa, jonka työ sai täyslaidallisen koko ryhmän edessä?

Huokaisin. Otin ison kulauksen tuopistani ja sain nieltä vain vaivalla. Muistutin itseäni, että minun piti hengittää.

”Anteeksi, mutta sinä olet istunut koko ajan yksin ja näyttät tosi surkealta. Voinko istua alas?”

Nostin katseeni pöydästä. Edessäni seisoi noin parikymppinen kundi. Hänellä oli kullanuskeat hiukset, jotka oli leikattu sivuilta lyhyemmäksi kuin pääläeltä. Harmaat silmät. Villatakin alta pisti esiin ulkomaisen olutmerkin teepaita. Vaikka säätä ei todellakaan voinut kuvailla helteiseksi, hänellä oli jalassaan shortsit.

Hän katsoi minua jokseenkin huvittuneesti, mutta päättin olla loukkaantumatta. Olin melko varma, että ansaitsin

sen, mikäli näytin puoliksikaan niin surkealta kuin minusta tuntui. Yritin päättää, mitä vastata hänelle. En suoraan sanottuna halunnut olla yksin, mutta toisaalta en halunnut myöskään harrastaa mitään small talkia. Olin vähällä sanoa, että odotin seuraa, mutten ollut varma, pitikö se enää paikkansa. Jos Niko olisi ollut tulossa, hän olisi jo tullut tai ainakin soittanut.

Lopulta nyökkäsin, ja hän istui alas.

”Huono päivä?”

”Niin voisi sanoa”, mumisin.

”Saanko arvata?”

Kohotin kulmiani. Mielenkiintoni oli herännyt.

”Poikaystäväongelmia?”

Ajattelin välittömästi Mikaelia. Hänen seesteistä olemustaan ja tietävää katsettaan. Jos päiväni oli ollut siihen asti huono, oli se kovaa vauhtia muuttumassa katastrofaaliseksi.

”Niin paha tilanne?” vieras poika kysyi nähdessään ilmeeni.

”Ei... Tai siis, erosin kyllä poikaystävästäni, mutta siitä on jo aikaa, eikä se ole se syy, miksi istun täällä.” Pidin tauon. ”Mutta kiitos. Onnistuit juuri muistuttamaan, miten päin helvettiä kaikki on mennyt viime aikoina.”

”Siitä minut tunnetaan.” Hän ojensi kätensä. ”Shaun.”

”Raisa”, sanoin ja puristin pikaisesti hänen kättään. ”Shaun ei kuulosta kovin suomalaiselta”, sanoin ennen kuin ehdin ajatella, että itseäni moinen kommentti olisi saattanut ärsyttää. Olin kuullut elämäni aikana kaikenlaisia epäilyjä kansalaisuudestani vain siksi, etteivät piirteeni sopineet Elovena-mainokseen.

”Johtuu siitä, että äitini on Australiasta”, Shaun sanoi.
”Entä itse?”

”Kaikki tämä –” heilautin kättäni pääni tienoilla – tulee isältäni, jota en ole koskaan tavannut. En edes tiedä, mistä hän oli kotoisin.”

”Olet siis aina asunut täällä.”

”Joo. Sinä?”

”Muutin Suomeen vasta pari vuotta sitten”, Shaun sanoi. Hänen puheessaan oli aavistus aksentista, jonka huomasin vasta nyt kun kuuntelin tarkemmin.

Katsoin häntä, sitten ikkunasta ulos. Harmaus oli syvennyt entisestään ja kaikki ohikulkevat ihmiset kävelivät riipein askelin. Olin erottavinani lasin läpi tihkusadetta.

Shaun ymmärsi viestini ja virnisti. ”Joo, tiedetään. Kuka muka vaihtaa Bondi Beachin loskaan ja niin edelleen.”

Hymyilin takaisin. Tartuin tuoppiini, joka oli saanut olla koskemattomana pöydällä koko sen ajan, kun olin jutellut Shaunin kanssa, ja tyhjensin sen muutamalla kulauksella.

”Otatko toisen?” Shaun kysyi.

Nyökkäsin ennen kuin ehdin harkita, olisiko se järkevää. Tiesin, että minun olisi ollut parempi mennä kotiin. Ulkona oli kuitenkin pimeää ja märkää, sisällä lämmintä ja kotoista. Kukaan ei odottanut minua, enkä minä odottanut tämän päivän tuovan mukanaan enää mitään uutta.

Shaun nousi ylös ja käveli tiskille. Katselin häntä, kun hän odotti juomiamme. Pian hän palasi kahden tuopin kanssa.

”Paljonko olen velkaa?” kysyin.

Hän pudisti päätään. ”Unohda. Tänään on palkkapäivä.” Olin aikeissa protestoida, mutta hän ehti ensin. ”Seuraava kierros on sitten sinun.” Kohotin kulmiani. Oli hieman röyhkeää olettaa, että jäisin vielä kolmannelle, mutta toisaalta hänen kukkaronsahan sitten kärsisi. Annoin asian olla.

”Minun oli tarkoitus nähdä yksi kaveri täällä”, aloitin. En tarkalleen ottaen tiennyt, miksi minulla oli tarve selittää sitä, että istuin yksin baarissa – olihan hänkin yksin. Epäilin sillä kuitenkin olevan jotain tekemistä pohjamutiin valahtaneen itsetuntoni kanssa.

”Missä tämä kaverisi sitten on?”

Yritin olla kuulostamatta masentuneelta. ”Poikaystävänsä luona”, sanoin. ”Hän taitaa olla rakastunut.”

”Ah. Ei enää aikaa ystäville?”

Yritin keksiä jotakin, jolla olisin saanut lievennettyä hänen sanomaansa. Eihän Niko ollut hylännyt minua. Ei oikeasti. ”En syytä Nikoa. Minä kannustin häntä menemään Tanelin kanssa treffeille. Luoja tietää, ettei hän olisi saanut kerättyä tarpeeksi rohkeutta ilman minua.” Huokaisin. ”Hänellä ei ole koskaan aiemmin ollut ketään. Minä en puolestani ole ollut parasta mahdollista seuraa. Suoraan sanottuna en ole edes yrittänyt pitää ystävyttämme yllä.”

”Hän on onnellinen ja ajattelet, ettei ole reilua näyttää hänelle, kuinka onneton itse olet.”

Yritin parhaani mukaan peittää sitä, miten yllättynyt olin. Shaunin täytyi olla paljon tarkkanäköisempi kuin päälle päin näytti. ”Niin”, vastasin. ”Paitsi tänään olisin sortunut siihen jos vain olisin voinut.”

”Tapahtuiko tänään jotain erityistä?”

En olisi halunnut puhua asiasta. Samaan aikaan tunsin, ettei nöyryytykseni olisi täydellinen, ellen paljastaisi, miten surkeasti unelmani eläminen oli alkanut. ”Aloitin tänään Kuvataideakatemiassa. Se on taideyliopisto, johon pääsystä olin haaveillut pitkään”, selitin kun tajusin, ettei nimi luultavasti sanoisi hänelle mitään. ”Sain heti ensimmäisellä tunnilla murskapalautetta.”

”Auts.”

”Niin. Juttu on vain niin, että epäilen jo, onko minusta oikeasti taiteilijaksi. Voi olla, että olen haukannut vähän turhan ison palan.” Tuijotin kadulle. Ikkunaan kiinnitetty valomainos väritti ympäristönsä punaiseksi, ja saatoin nähdä baarin logon heijastuvan vesilätäköstä. ”Olen uhrannut aika paljon tämän eteen. Niin kuin esimerkiksi sen aikaisemmin mainitsemasi melkein-poikaystävä. Tunnen itseni aika tyhmäksi.”

”Minun käsitykseni on, ettei taiteen tekeminen vaadi mitään kouluja”, Shaun sanoi. ”Jos se ei tunnu sinulle oikealta paikalta, älä mene sinne enää. Alat vain vihata sitä, mitä aikaisemmin rakastit.”

”Niin kai.” Huokaisin. ”Puhutaan jostain muusta.”

”Toki. Mutta jos saanen pyytää, nyt voisi olla sen kolmannen aika.”

Hän on aika hävytön, ajattelin samalla kun nousin ylös. Sillä hetkellä se kuitenkin kävi minulle paremmin kuin hyvin.

***

En ollut koskaan nähnyt mitään vastaavaa. Huone oli täynnä ihmisiä, ja he kaikki juhlivat kuin viimeistä päivää.

Musiikki jylläsi. Strobevalot vääristivät hetkeksi kaikki kolme ulottuvuutta, ennen kuin kuva palautui taas normaaliksi. Tanssilattia oli jo kauan sitten käynyt liian pieneksi, ja pöydät ja tuolit olivat päässeet tavallisesta poikkeavaan käyttöön. Väki tanssi, hyppi, huojui. Kaikki olivat yhtä ja samaa. Yksi sielu, monta ruumista.

Yksi lauma.

”Unohdin. Täysikuu on huomenna”, sanoin ääneen.

Katsoin häntä. Valot lankesivat hänen kasvoilleen ja tekivät hänestä vuoroin vihreän, vuoroin punaisen.

Hän katsoi takaisin. ”Raisa, mikä tämä paikka oikein on?”

”Kolikon kääntöpuoli”, vastasin. ”Tervetuloa uuteen elämäsi.”

Alkuperäisen kansiasun suunnittelu:

Eevaliina Rusanen | N84.2

www.tammi.fi | ISBN 978-951-31-7786-7

9 789513 177867